

OBSAH:

Úvodem

Seznam použitých oficiálních zkratk a upozornění pro práci s knihou	5
1. Změny v právním postavení odborů po listopadu 1989	7
1.1 Vývojové tendence	7
1.2 Zrušení monopolu v odborech a jejich odstátnění	9
1.3 Novela zákoníku práce a další zákony z prosince 1990	10
1.4 Vývoj v letech 1991 až 1993	14
1.5 Změny provedené novelou zákoníku práce z března 1994	15
1.6 Perspektivy právního postavení odborů v ČR	19
2. Svoboda odborového sdružování a odborové činnosti	21
2.1 Mezinárodněprávní dokumenty	21
2.2 Ústavní záruky odborových práv v ČR	23
2.3 Vznik odborových organizací podle zákona	26
3. Formy vztahů mezi odbory a zaměstnavateli	28
3.1 Vznik právních vztahů odborů a zaměstnavatelů a výčet jejich forem	28
3.2 Případné sankce podle zákona	30
3.3 Podmínky a omezení účasti odborů v právních vztazích	30
3.4 Odlišnosti při služebněprávních vztazích	34
4. Kolektivní vyjednávání a kolektivní smlouvy	35
4.1 Co je kolektivní vyjednávání a koho se týká	35
4.2 Tripartitní jednání a generální dohody	39
4.3 Kolektivní smlouvy – charakteristika a základní obsahová pravidla	40
● <i>Charakteristika</i>	40
● <i>Částečná a úplná neplatnost kolektivní smlouvy</i>	43
● <i>Odkládací a rozvazovací podmínky</i>	47
● <i>Kolektivní dohody v bezpečnostních sborech</i>	47
● <i>Vztah mezi kolektivní a pracovní smlouvou a mezi kolektivními smlouvami navzájem</i>	48
● <i>Přílohy kolektivní smlouvy</i>	49
4.4 Stupně kolektivních smluv a jejich vzájemný vztah	50
● <i>Rozšiřování závaznosti vyšších kolektivních smluv</i>	56
● <i>Rovnocenný obsah obou stupňů kolektivních smluv</i>	57
4.5 Postup při uzavírání a změnách kolektivní smlouvy, její závaznost, účinnost a archivace	58
● <i>Zahájení kolektivního vyjednávání a pravidla jednání</i>	58
● <i>Kdo je oprávněn jednat a uzavřít kolektivní smlouvu</i>	60
● <i>Uzavření kolektivní smlouvy</i>	62
● <i>Právní závaznost</i>	63
● <i>Doba účinnosti</i>	65
● <i>Změny kolektivní smlouvy</i>	66
● <i>Zvláštní povinnosti po uzavření kolektivní smlouvy</i>	67
● <i>Úvodní poznámky k oddílům 4.6 až 4.9 o obsahu kolektivních smluv</i>	69
4.6 Obsah kolektivních smluv v oblasti pracovněprávní	71

● <i>Zaměstnavatelé s podnikatelskou a nepodnikatelskou činností</i>	71
● <i>Zákonná zmocnění k úpravě pracovních právních nároků a pracovních podmínek</i>	73
● <i>Cestovní náhrady</i>	80
● <i>Další pracovní právní závazky</i>	82
4.7 Mzdy, platy a průměrný výdělek	83
4.8 Opatření, která nejsou-li sjednána v kolektivní smlouvě, musí být projednána s odbory	91
4.9 Ostatní obsah kolektivních smluv	94
4.10 Kolektivní smlouvy a vnitřní předpisy zaměstnavatele	97
4.11 Přejedání práv a povinností z kolektivních smluv	101
5. Spolurozhodování odborových orgánů	105
5.1 Charakteristika	105
5.2 Jednotlivé případy spolurozhodování	111
5.3 Ochrana odborových funkcionářů	114
6. Konzultační vztah	116
7. Informování odborových orgánů zaměstnavatelem	124
8. Právo odborových orgánů na kontrolu	128
9. Rozhodování odborových orgánů	139
10. Řešení kolektivních pracovních sporů	142
10.1 Spory kolektivní a individuální	142
10.2 Řízení před zprostředkovatelem, rozhodcem a jiné běžné prostředky řešení kolektivních sporů	144
● <i>Spory netýkající se kolektivních smluv</i>	153
10.3 Právo na stávkou – všeobecné pojednání a mezinárodněprávní úprava	154
10.4 Ústavní zakotvení práva na stávkou a možnosti jeho uskutečňování	158
10.5 Stávkou a vyloučení podle zákona o kolektivním vyjednávání	163
11. Podnikové sociální a obdobné fondy	173
11.1 Úvodem	173
11.2 Fond kulturních a sociálních potřeb	175
11.3 Sociální fondy v ostatních podnicích	178
11.4 Příspěvky ze sociálních a obdobných fondů a daň z příjmů ze závislé činnosti	182
12. Příslušnost odborových orgánů a působení odborových organizací u zaměstnavatelů	183
12.1 Všeobecná pravidla	183
● <i>Odborové organizace a jejich organizační struktury</i>	184
● <i>Příslušné, příslušné vyšší a příslušné ústřední odborové orgány</i>	186
● <i>Působení odborových organizací u zaměstnavatelů</i>	187
● <i>Kolektivní povaha příslušných odborových orgánů – výjimky a výkon jejich oprávnění</i>	190
● <i>Způsob určení příslušnosti odborových orgánů</i>	194
● <i>Důsledky nekompetentnosti odborového orgánu</i>	196
12.2 Odborová pluralita	197

12.3	Působení odborů na pracovištích v cizině a v právních vztazích se zahraničním prvkem	206
13.	Právní vztahy odborů a veřejných orgánů	212
13.1	Vztahy odborů a státních orgánů moci zákonodárné a výkonné a orgánů obcí	212
	● <i>Tripartitní vztahy</i>	221
13.2	Oprávnění odborů v soudním řízení	222
	● <i>Občanské soudní řízení</i>	222
	● <i>Konkurz a vyrovnání</i>	224
	● <i>Trestní řízení</i>	227
14.	Výkon funkce v odborech	230
14.1	Uvolňování odborových funkcionářů k výkonu funkce	230
	● <i>Odborová schůzová činnost</i>	237
	● <i>Hmotné zabezpečení při uvolnění pro odborovou činnost</i>	239
	● <i>Právní spory o uvolnění zaměstnanců pro odborovou činnost</i>	244
14.2	Odbory jako zaměstnavatel	246
14.3	Povinnost mlčenlivosti odborových funkcionářů a některé otázky pracovní kázně	247
14.4	Odpovědnost za škodu vzniklou při práci v odborech	253
15.	Materiální podmínky pro odborovou činnost v podniku	259
15.1	Výběr členských příspěvků srážkami ze mzdy	259
15.2	Poskytování místností zaměstnavatelem	263
15.3	Finanční příspěvky zaměstnavatele odborové organizaci	265
	● <i>Příspěvek z fondu kulturních a sociálních potřeb</i>	265
	● <i>Příspěvky odborů u jiných zaměstnavatelů</i>	267
15.4	Podnikání odborové organizace	270
16.	Odbory a zástupci zaměstnanců v podnikových dozorčích radách	272
16.1	Dozorčí rady akciových společností	272
16.2	Dozorčí rady státních podniků	278
	Dodatečná informace ke kapitolám 4.7 a 11.4	280

SAMOSTATNÉ PŘÍLOHY:

Příloha č. 1

Výňatky z textu některých právních předpisů o postavení odborů

Příloha č. 2

Přehled právních forem vzájemných vztahů mezi odborovými organizacemi a zaměstnavateli a jejich právní úpravy